

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
na Št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 43.

V Mariboru, dne 25. oktobra 1900.

Tečaj XXXIV.

Volilno gibanje.

Dne 18. t. m. je bil v Ptuj shod za-
upnih mož iz ptujskega, rogaškega, ormoš-
kega, ljutomerskega in gornjeradgonskega
okraja, da se zjedinijo o kandidatu za kmetško
in peto skupino. Udeležencev je bilo blizu 70.
Predsednikom shoda je bil izvoljen deželni
poslanec dr. Jurtela. Volilci iz vseh okrajev
so izražali svoja mnenja. Zjedinili so se na-
zadnje ter enoglasno proglasili kandidatom
za kmetško skupino dr. Miroslava Ploja,
svetovalec pri c. kr. upravnem sodišču na
Dunaju. Mož, prepričan katoličan in navdu-
šen Slovenec, je znan zaradi svojih duševnih
zmožnosti in svoje neutrudne marljivosti, saj
se je povspel, komaj 38 let star že do časti
dvornega svetnika, in prepričani smo, da bo
svoje zmožnosti in svojo delavnost obračal
sedaj predvsem slovenskim svojim volilcem
v korist. Kandidat ni neznan v svojem vo-
lilnem okraju. Rojen Ljutomerčan, je preživel
svoja dijaska prosta leta v Ptuj in še sedaj
prihaja vedno na oddih v te kraje, kjer ima
v Murščaku in Zavrču lastna posestva. Vo-
lilci mu naj skažejo popolno zaupanje s tem,
da ga enoglasno izvolijo poslancem one
kmetške skupine, kojoj je nekdan tako slavno
zastopal rajni Božidar Raič in za njim dr.
Lavoslav Gregorec.

Pri razpravi o kandidatu za V. kurijo so
vsi govorniki na zaupnem shodu priporočali
zopetno izvolitev dosedanjega poslanca
g. Josipa Žičkarja in shod je pritrdil
govornikom. Mi smo dobili naslednje poročilo
o tej stvari:

»Na poziv političnega društva »Pozor«
so danes v Ptuj zbrani zaupni možje do-
tičnih sodnijskih okrajev po kratki debati
glede kandidata v V. volilni kuriji z večino
glasov izrekli, da ni vzroka odstraniti dose-
danjega zaslužnega poslanca te kurije in, da
se naj gsp. Josip Žičkar zopet kandidira za
V. kurijo.

Obenem se je naročilo društvenemu od-
boru, da to političnim društvom celega vo-
lilnega okraja naznani.

Zraven izjav političnih društev, ki smo
jih priobčili v zadnji številki in jih priobču-
jemo v današnji, še dobivamo iz vseh okra-
jev tudi od naših vrlih dopisnikov poročila
o kandidatu za V. kurijo. V kolikor nam
prostor dopušča, jih bomo danes priobčili.
Več poročil smo dobili iz Mozirja in okolice,
ki nam pojasnujejo, kako se je vršil tamkaj
dne 14. t. m. volilni shod, ki se ni izrekel
za Žičkarja.

Iz Mozirja se nam poroča: »Dne 14.
oktobra ni bilo v mozirski čitalnici velikega
shoda volilcev, ker jih je bilo vseh skupaj le
13; saj se načelnik čitalnični in drugi njeni
udje in sosedje niso ničesar vedeli o tem
shodu.

Kdo bo v V. kuriji izvoljen poslancem,
bodo pokazale volitve, najbrž bo Žičkar v
celi zgornji savinjski dolini izvoljen enoglasno.
Bila bi pa tudi od vernega ljudstva grda ne-
hvaležnost, ako bi tolikanj delavnega poslanca
zavrglo.

Iz Ljubnega v sav. dolini. »Čudne
reči se godijo. Na Lukeževo sem bil v Mo-
zirji na sejmu. Pravili so mi, da so ta trg

zadnjo nedeljo obiskali trije agitatorji iz Celja.
Pa niso šli noter v trg, ampak so ostali na
njegovem koncu proti Celji. Tam so šli v
gostilno in govorili za protikandidata Žič-
karjevega. Poslušalcev je bilo okoli 100, ena
ničla manj. Prosimo vas, agitatorji proti
Žičkarju, oglasite se pri nas, da vas vidimo,
čujemo in vam odgovarjamo. Pa ne tako
skriva, ampak naznanite dan in uro in kraj
svojih shodov!

Drugič so mi pravili, da zdaj pri neka-
terih nedeljskih zborovalcih straši. Lani so
namreč pri shodu zaradi ceste v Solčavo
klicali: živio Žičkar! letos pa istega od-
stavljajo od kandidature. Tisti »živio«-klici
se vračajo, jih vznemirjajo in jim pravijo:
»Res, Žičkar ni mogel veliko doseči zaradi
nemške in češke obstrukcije, kakor noben
poslanec, a v deželnem zboru se je moški
potegoval za naš okraj!«

Tretjič so mi pravili, da je neki »vele-
posestnik«, ki ga pa v resnici nikjer ni, nekaj
brzojavkal. To so lepe reči, da nastopajo
sedaj naenkrat neznani nam veleposestniki v
boju proti Žičkarju!

Molčal bi bil, a resnica se mi smili. Naj
pa tudi svet izve, da mi gornjesavinjski flo-
sarij ostanemo Žičkarjevi! Ko bomo
prvič zopet plovili mimo Vidma, bomo za-
klicali: »živio Žičkar, naš najdelavnejši po-
slanec!«

Od Planine. Nekaterniki nam torej
odrivajo našega dosedanjega toli izvrstnega
zastopnika g. Žičkarja. Prvič pravijo, je peta
skupina za obrtnike. Žičkar pa ni obrtnik,
in kot tak ne more zastopati obrtnikov.

Listek.

Črtice iz zgodovine našega naroda.

2. Značaj starih Slovanov.

Predno začnemo opisovati naših pra-
dedov življenje, bode dobro nekaj izvedeti o
njih značaju; kajti potem nam bode vsaka
prikazen, ker iz značaja izvira, jasnejša, vsak
čin bolje razložen.

Sleheri človek ima na sebi nekaj po-
sebnega, kar ga od vseh drugih razločuje;
to so poteze v obrazu, stas, hoja, govor, pred
vsem pa duševni znaki. Utegne se nagoditi,
da sta si brata za oko in uho podobna kakor
jajce jajcu, a dušnih lastnostij sta gotovo bolj
različnih. Ta posebnost, ki jo ima vsak, mu
pa tudi ostane, dokler živi. Kar trdimo o
posameznem človeku, to se da do neke mere
opazovati tudi na celi družini, na zlahti;
posebno markantno pa se drug od drugega
razločujejo rodovi. In tako se je tudi naš
slovanski rod že v praveku od drugih rodov
po posebnih mu lastnostih razločeval izrazito.

O telesnih posebnostih naših pradedov
nam je znano pač le jako malo, ne več, kakor
da so bili večinoma podolgovatih obrazov,
svitlorjavih las in take brade ter veliki in

močni, torej orjaški ljudje, kakoršne nahajamo
še danes med nami, kjer je slovanstvo ostalo
kolikor toliko nepopačeno, pristno. Spomi-
njamo, da ne gremo čez meje avstrijske,
Slovencev v okraju ljutomerskem, v Savinjski
dolini, po Kranjskem sploh, Čehov v Gani,
Hrvatov v Dalmaciji, ki so vsi izmed vseh
narodov naše mnogojezične države najvišje
in najlepše rasti in najmočnejših kit.

Dokaj več nego o telesnih nam je znano
o duševnih lastnostih naših pradedov. Vsi
inorodni poročevalci tiste dobe nam eno-
glasno pravijo, da so Slovani bili mehke,
nežne čudi, mirni, tihi, pohlevni in krotki.
Posebno so ljubili prirodo, ki je njih nežnemu
srcu bila neizcrpen vir najlepšega veselja;
vsled tega jim je obdelovanje zemlje bilo
najljubši opravke, kakor so se sploh najraje
bavili z mirnim delom. Grudi, ki so se je
bili enkrat lotili, so ostali zvesti, vlačuganje
jim je bilo zoprno. Radi so se tudi pečali
z obrtom in trgovino, v vseh svojih opravkih
pa bili marljivi.

Boja niso iskali ter ga začenjali, kakor
drugi narodi, brez potrebe, najsi je iz časti-
lakomnosti ali bojevitosti, ampak mir jim je
bil drag čez vse. Po orožje so segli le tedaj,
kadar so bili k temu prisiljeni, bodisi da so
moralali meje, ker so jim postale pretesne,
razmakniti, bodisi da so se, ki so svobodo

kaj ljubili, morali braniti napadalcev, po ka-
terih jim je pretilo robstvo; verjeti tudi
smemo, da niso ravno vsake krivice so-
vražnih sosedov voljno sprejeli; toda za go-
tovo vemo, da posebne vojne uredbe ali
vojne ustave, kakoršne na pr. nahajamo pri
starih Germanih in drugih bojevitih narodih,
niso gleštali. Vendar pa so bili, kadar je
postal boj neizogiben, hrabri, ljuti, sploh iz-
vrstni boritelji; sovražniki so se jih hudo bali.

Nadalje so Slovani bili odkritosrčni in
pošteni, brez zvitosti in goljufivosti, prav
kakor otroci; tatvine niso poznali. Kar jih
je pa nad vse sosedne narode povzdigovalo
najvišje, to je bilo njih dobro, blago srce.
Bolniki in ubožci so uživali pri njih posebno
usmiljenost, starci visoko blagočastje.

Do tujcev so bili izvenredno uljudni in
so sploh radi svoje človekoljubnosti sloveli;
gostoljubnosti nikjer ni bilo tolike, kakor pri
Slovanih. A ne le prijatelji so spoznavali njih
predobro srce, tudi sovražnikom se je odprlo,
kakor hitro je boj nehal; na slovanskega srca
plemenitost so se sovražniki zanašali, in se
niso varali, a varali so se žalibog mnogokrat
plemenitniki sami.

Njih srce pa ni bilo le dobro, ampak
tudi večinoma vedro; Slovani so radi bili
veseli, in veselo je bilo med njimi bivati.
Kaj ljubili so petje, godbo in ples, zlasti pe-

Drugič: Hribar se je umaknil Žičkarju pred tremi leti; spodobi se, da se zdaj Žičkar umakne Hribarju. Res je tako umovanje tu in tam nekatere napotilo, da so začeli premisljevati, ali bi volili Žičkarja ali ne. Ali ti razlogi so piškavi. Peta skupina ni samo za obrtnike, ampak je tudi za druge stanove, posebno tudi za kmeta. Katerega stanu pa je med štajarskimi Slovenci v najštevilnejši meri? Ne-li kmečkega? — Kateri stan pa je najbolj zanemarjen, če ne kmečki? Imajo res tudi obrtniki svoje težave. Ali večjih, kakor kmet, nima nihče. Obrtnik dobi za svoje delo vendar nekako plačilo, akoravno ne primerno. Med kmeti bi dobil obrtnik gotovo svoje primerno plačilo, ako bi mu bil zmožen plačati. Pa ta se vbija noč in dan, a leže čedalje bolj v dolgove. Sicer pa, ali zamore poznati težave obrtnikov samo obrtnik? Ne more jih poznati tudi akademično izobražen mož, ki med ljudstvom živi, z njim trpi in se zanj žrtvuje? Se-li ni gospod Žičkar vselej potegoval za vsaki stan, kjer koli je bilo treba? — Ako bi moral vsak zastopnik v državnem zboru biti istega stanu, kakor njegovi volilci, potem bi kmečki volilci morali imeti za poslanca same kmete. Potem bi se morala začeti stanovska politika med nami. Stan bi nastopal proti stanu. Tega pa mi kmetje ne zahtevamo; hočemo le take zastopnike, ki naše težnje poznajo, in se za nje tudi pošteno potegujejo. Da je pa gsp. Žičkar tak zastopnik, tega so prepričani vsi okraji, ki so ga volili v peti skupini l. 1897. On je storil za nas toliko, kolikor sploh poslanec za svoje volilce storiti zamore. Njegovo prizadevanje, njegovo neumorno delovanje ga je pokazalo kot uzonega državnega poslanca. Zato ga hočemo zopet imeti za poslanca. Častitati si moramo, da imamo takega kandidata. Hočemo ga, ker ga imamo za najspodobnejšega. Kaj pa imamo zoper drugi razlog, da bi Žičkar moral odstopiti Hribarju na ljubo? Saj ni bilo pred tremi leti nobene take pogodbe. Med seboj se gospoda nista tako pogodila; volilci pa tudi niso tako govorili: »zdaj Žičkar, prihodnjič Hribar.« In volili so z veliko večino Žičkarja. In zdaj, ko se je g. Žičkar pokazal tako izvrstnega zastopnika, zdaj bi se moral žrtvovati! Katoliški in zavedni Slovenec, kje bi bila tvoja hvaležnost, kje tvoja značajnost?! Žičkar se ni spremenil v svojih nazorih in je splošni v najboljnejši meri svojo nalogo kot poslanec. Torej le štajarski Slovenci bi se v teh treh letih toliko spremenili, da bi zavrgli svojega zvestega poslanca! To ni mogoče! Zato bomo volili zopet Žičkarja. On je značajan, neumorno delaven mož, na-

rodniak od nog do glave, požrtvovalen in kot bivši poslanec toliko zaslužen, da bo še tudi za naprej nosil našo zastavo, na kateri je zapisano geslo: vse za vero, dom, cesarja, in da še se bo tudi zanaprej tako vro potegoval za naše slovenske delavske stanove, ki volijo v peti kuriji, za kmeta, obrtnika in delavca.

Iz Trbovelj nam pišejo: »Dne 21. t. m. popoldne je priredilo »Slovensko katoliško delavsko društvo« v Trbovljah javen shod, katerega je otvoril čast. gosp. ondodni župnik s pozdravom navzočih. Govoril je potem Gostinčar o vzrokih ljudske bede, dalje o državnozborni volitvi, pri kateri točki je pojasnil načelne točke posamičnih kandidatov, ki nastopajo v tem volilnem okraju. Zborovalci so pritrdili kandidaturi g. Žičkarja. Razgovarjalo se je tudi o splošni krščansko-socialni rudarski organizaciji, za kar so bili navzoči popolnoma vneti. Društveni tajnik je navduševal navzoče k vztrajni delavnosti in neustrašenosti napram nasprotnikom. Slabo vreme je sicer zadržalo marsikoga, da ni prišel na shod, kljub temu se je shod zvršil povoljno.

* * *

Mi smo za to številko izbrali le dopise iz spodnjih krajev dolneštajarske pete kurije. Za zgornje kraje prinašamo itak sklep zaupnega shoda v Ptuj, na katerem so bili zbrani volilci iz petih sodnijskih okrajev, iz ptujskega, rogaškega, ormoškega, ljutomerskega in gornjeradgonskega. Ob enem se lahko opomnimo izjav kozjanskega in slovenjegraškega političnega društva za Žičkarja, ki smo jih prinesli v zadnji številki.

Naj bo k tem za Žičkarja ugodnim poročilom še našemu uredništvu dovoljeno, povedati par besedi: Res je, da naš list toplo priporoča Žičkarjevo kandidacijo za peto skupino. Ne storimo pa tega, kakor smo sedaj že ponovno povedali, iz kakih strankarskih razlogov, ampak ker smo prepričani, da zahteva to od nas politična poštenost. Žičkar je bil doslej poslanec te kurije in je svoje poslanstvo marljivo in vestno izvrševal. Tega mu nihče ne more odrekati in mu v istini tudi nihče ne odreka. Celo načelni njegovi nasprotniki mu dajejo le dobro spričevalo. Ker pa je Žičkar doslej vzorno izvrševal svoje poslanske dolžnosti in ker še tudi naprej vstaja na starem programu štajarskih Slovencev pri kandidaturi za V. kurijo, katero je dosedaj zastopal, za to smatramo za svojo dolžnost, da krepko podpiramo njegovo kandidacijo. To smo izjavili takoj

po celjskem zaupnem shodu in to smo dosedaj tudi v vsakem listu ponavljali. Naše počenje torej ni perfidno, ni nepošteno, ni zahrbtno, ampak premišljeno, dostojno in javno. Vsak ve, za koga se mi potegujemo in zakaj.

In tudi to nam mora vsak trezen politik pripoznati, da če delamo res tudi z navdušenjem za Žičkarja, vendar pa vedno stvarno in brez strasti. Vestno se ogiblamo vsega, kar bi moglo dati povod h kaki načelni neslogi na Štajarskem. Mi imamo vedno pred očmi slogo štajarskih Slovencev. Ako se ločimo, trpele bodo le naše narodne pravice in omajale se le naše slovenske postojanke. Nad neslogo veselili bi se samo spodnještajarski Nemci in nemškutarji. Seveda mi ne moremo svojih katoliških načel darovati tudi slogi in jih nikdar ne bomo. Toda mi smo mnenja, da še to dosedaj ni bilo potrebno. Na Štajarskem naši vodilni politiki dosedaj še vedno pripoznavajo veljavnost in potrebo katoliških načel tudi v politiki. Vemo, da marsikaterega štajarskega katoličana vznemirja pisava nekaterih izvenštajarskih listov, v katerih štajarski dopisniki na nečuden način psujejo našo duhovščino in v katerih se očitno delo na razkol štajarskih Slovencev v katoliško in liberalno stranko. Toda tolažimo se z istinitim dejstvom, da imajo naši najupljivnejši posvetni politiki pri tem počenjanju popolnoma čiste roke in da še se ta strankarska gonja na Štajarskem ni pojavila v politični javnosti. Kakor hitro pa bi se to zgodilo, bomo tudi mi na svojem mestu za odločen odpor. Omenjeni dopisniki so le ljudje, ki še se ne zavedajo dalekosežnih posledic svojih besed.

Da smo to izjavili, potrebno se nam je zdelo tudi z ozirom na naše v sedanji volilni dobi toli marljive dopisnike. Mnogi najdejo svoje dopise pristržene ali pa jih sploh ne najdejo. Naj se ne hudujejo radi tega nad nami, storili smo vse to iz dobrih razlogov, katere smo pojasnili v prejšnjem odstavku. Tudi Hribarjeve osebe in imena se ogiblamo kolikor mogoče, ker še nismo dali slovesa upanju, da gsp. D. Hribar ne sprejme kandidature nasproti Žičkarju, posebno sedaj ne, ko vidi, da nekateri brezvestni ljudje v izvenštajarskih listih tako očito zlorablajo njegovo osebo in ime v liberalno-strankarske namene. Ako pa ostane Hribar Žičkarjev protikandidat in ne zavrne neprikrito napominane pisave v izvenštajarskih listih, potem pa se gotovo ne bo čudil niti on niti kdo drugi, da se tudi mi bavimo natančneje z njim in njegovim miliejem. Svoje dopisnike pa prosimo, naj nam nadalje še ostanejo

vali so radi, vsi, moški in ženske. Po hiši in dvoru, po logu in polju se je od ranega jutra do trde noči razlegal slovanske pesmi glas. Niti zima, niti mraz, niti golota telesa, niti slaba hrana Slovanu ni mračila lica, vedno je bil dobre volje, dokler je bil na svoji dragi mu grudi varen.

Pa tudi v glavi našim pradedom ni manjkalo. Bili so bistrega uma, vsled tega vse kmalu zapopadali ter za vsako delo, dasi tudi novo, bili jako spretni.

Končno še hočemo omeniti, da so žene spoštovali kot prirejene jim družice in zakonsko zvestobo varovali strogo.

Kakor pa ni človeka, ki bi imel le dobre lastnosti, tako ga tudi ni rodu, ki bi ne bil brez peg. In tako so tudi naši pradedje imeli svoje slabosti. Kot prvo imenujemo nesloženost. Preradi so odpirali svoja dobra srca tistemu vragu, ki seja prepri in razprtijo, ter čislali ono prilizavo uteho, ki sledi zmagi in osveti, više nego blagoslov, ki ga rodi sloga. Druga slaba lastnost naših pradedov pa je bila, da so vsled nekake krive ponižnosti vse, kar je bilo tujega, čislali nad svoje in sprejemali slastno. Tuj človek, tuja šega njim je bilo več od domačega. Tujcu se je izkazovala pretirana gostoljubnost, njemu se je verjelo in zaupalo bolj nego domačinu; tuje šege in navade so se posnemale, istotako tuj jezik,

domače pa se je potiskalo v kot. Tretji greh naših pradedov je bil brezskrbnost, lahkoživost, da ne rečemo lahkomišelnost; skrbelo in živelo se je od danes do jutri. Preteča nevarnost se ni uvaževala, dokler je bila še majhna; še-le če je vzrastla nad glavo, se je začelo misliti, kako bo treba se ji ustaviti; seveda je mnogokrat bilo prepozno. Tudi se je kaj rado veseljačilo; iskali so se zato razni povodi, zlasti pa tedaj ni bilo mere, kadar je bil tujec v hiši.

Ali ne čutimo živo navedenih treh zlih lastnostij v našem rodu še danes? Koliko so nam že škodovali, koliko še bodo!

3. Jezik.

Kakor smo že gori rekli, so stari Slovani govorili en jezik. Kakšen je ta bil, to se natanko ne ve, ker iz te dobe nimamo pisanega spomenika. Najstarejši vzorci, ki je glešamo, nam kažejo jezik 10. ozir. 11. stoletja torej dobe, ko je velik del Slovanov že bival daleč od pradomovine in jezik teh od govorice onih, ki so ostali doma ali bliže doma, se bil že nekoliko razdaljal. Vendar se da prvotni jezik vsaj približno sestaviti, ako se iz najstarejših spomenikov slovanskih razrečij posname to, kar imajo skupnega. Tega dela nam doslej še sicer ni opravil nikdo,

a ni dvoma, da ne bo več dolgo čakati. Koliko pa iz slovanskih razrečij, ki se govore, lahko na kakovost skupnega jezika sklepamo sami, bil je na besedah in oblikah bogat, čvrst, gibek in blagoglasen. Seveda se ta jezik ni govoril po vsej slovanski zemlji popolnoma enako. Saj se na pr. naša slovenščina celo v vsaki vasi zavija nekoliko drugače. Tako se je tudi stara slovanska govorila v raznih narečjih in prav gotovo že koncem 5. stoletja v vseh teh, iz kojih so se razvile ruščina, poljščina, lužička srbsčina, češčina, srbohrvaščina, bulgarščina in naša slovenščina. Ta narečja pa so zopet imela podnarečja, ki pa se tudi niso govorila povsod enako.

Smešničar.

Vesten stražnik. Vojaški poveljnik je dal tik trdnjave na primernih prostorih nasaditi sadno drevje. Ko stražnik hodi ravno pod jednim takim drevesom, pride mimo poveljnik ter ga vpraša: »Kaj storiš, ako pade jabolko z drevesa?« Stražnik odgovori: »Vsako zaženem takoj nazaj na drevo!«

Izmed v slami spečih delavcev začne Tine Mihca tepsti. Mihec jezen: »Kaj me po glavi biješ?« Tine: »Oprosti mi, sanjal sem da smo mlatili.

zvesti in naj nam le odkrito poročajo o vsem, kajti za nas so informacije velevažne, četudi vsega iz obrazloženih vzrokov ne moremo spraviti v javnost.

Toliko smo hoteli reči, da nam nihče ne bo pozneje očital, da smo perfidni in zahrbtni.

Kdor drugim jamo koplje, sam v jamo pade.

Na podlagi tega, kar se v Wisenjakovih računih nam Mezgovčanom ni prav zdelo, napravili smo pritožbo na občinski odbor. Z dopisom z dne 21. januarja 1900 dobili smo odgovor podpisan od Wisenjaka, Andraža Klajžar, Tomaža Šegula, Franca Mikša, Antona Brumen, Franca Janžekovič, Franca Tobias, Jakoba Petek, Antona Zagoršek, Franca Vajda, Petra Zorko, Janeza Petek. V tem odgovoru pravijo, da so v seji dne 21. prosinca vse dobro pretresli, da niso našli nobene krivde pri računu, marveč je vse v dobrem redu. S takim odgovorom Mezgovčani niso mogli biti zadovoljni, tem manje, ker se v prvi točki trdi, da so bile pobotnice računu priložene — (bili so štirje Mezgovčani naenkrat navzoči, pa njih nobeden ni videl!) — v deseti pa, da je Franc Roškar dolg plačal, da pa je račun sklenjen in se znesek ne more notri staviti. Pritožili so se na deželni odbor, in prosili, da ta pošlje komisarja, kateri naj račune občine Slomi pregleda. Deželni odbor ni ustregel tej prošnji, izročil je stvar okrajnemu odboru, kateri je poklical župana Wisenjaka na odgovor. Župan je dal odgovor. Potem pa je hitro ovadbo napravil proti Mezgovčanom na kazensko sodnijo in je »ponižno prosil za obravnavo radi obrekovanja.« Ker ta ovadba sodniji ni bila jasna, njo je župan Wisenjak sam na zapisnik tako popravil, da je tožil Mezgovčane radi razžaljenja časti, ker so ga isti v ovadbi pri deželnem odboru v Gradcu po krivem obdolžili uradnega poneverjenja. Pri prvi razpravi je tirjal obsodbo deveterih Mezgovčanov. Sodnik mu ni mogel ugoditi, ampak je razpravo preložil. Pri drugi razpravi je Wisenjak tirjal, da plača vsak Mezgovčan 25 gld. kazni, vsi skupaj vse stroške, da napravijo neko izjavo. Mezgovčani se niso vdali. Ostali so pri tem, da občinski račun za leto 1899 ni v redu, ker zaslužek za trije dne 3. prosinca t. l. ni bil vpisan, ker so bile izpuščene obresti, ker se ni vpisal od Franca Roškar plačan znesek. Johan Wisenjak je tajil, da bi bil pozneje, t. j. po 3. prosincu te občinske račune popravil, in je trdil, da od Franca Roškar prejetega zneska ni mogel več vpisati, ker je bil račun dne 31. dec. že sklenjen! Povedal pa ni, zakaj ga ni sproti vpisal, ali vsaj meseca decembra, ko je za to bilo dovolj časa! Skliceval se je na odbornike, posebno na Antona Zagoršek, kateri je na računu podpisan kot »kasir«, trdeč, da bodo ti vse njegove navedbe potrdili. In res, sodnik je razpravo v drugič preložil! K tretji razpravi je prišel odbor občine Slomi. Kot priča je prvi izpovedal »kasir« Zagoršek. O računu ni vedel prav nič gotovega, ni sprejemal nikoli denarja, denarja, nikoli izplačeval, ključ kase je izročil že davno županu Wisenjaku, ker on posla ne razumē; vendar je račune podpisal kot kasir. Tudi drugi zaslišani občinski odborniki slomski niso mogli tega pod prisego potrditi; Wisenjak je slednjič sam privolil, da se večina odbornikov ni zaslislala, od tožbe pa ni hotel odstopiti, akoravno mu je sodnik to svetoval. Mezgovčanom ni hotel priznati, ker se ga nismo bali, ampak se pritožili na deželni odbor za naše pravice. Sodnik je moral soditi; odklonil je tožbo Wisenjaku in vse obtožene Mezgovčane popolnoma oprostil. Ko je sodnik razloge sodbe povedal, povedal je tudi gosp. Johanu Wisenjaku, da ima vsak davkoplačevalec pravico, se pritožiti zoper občinske račune, da to nikakor ni obrekovanje ali razžaljenje časti; da so imeli

Mezgovčani povod, pritožiti se, ker je razprava pokazala, da pri računih za občino Slomi za l. 1899 ni bilo vse v redu itd. Tako se je končala tožba, s katero je hotel predstojnik Johan Wisenjak devet kmetov iz Mezgovca »pritisniti« za 225 gld. in stroške! To si bomo zapomnili mi; naj si pa zapomnijo tudi vsi drugi, da bodo znali posvetiti Wisenjaku, kadar se pri njih oglasi kot »kmet« zaradi volitve, ali kot kurator Ptujčanov.

Tudi to se ne sme pozabiti, da se je Wisenjak pri sodniji izgovarjal, da ni mogel v sobi ostati, ko so Mezgovčani račune pregledovali, ker je bila njegova žena na smrt bolna (in je rekel »zu die tod krank«), da pa Mezgovčanom o tem doma ni vedel ničesar povedati, čeravno bi imeli mi z njim in njegovo ženo gotovo toliko usmiljenja, da bi bili šli domu in bi bili drugokrat spet prišli. Mezgovčanom je Wisenjak, ko so pregledovali občinske račune, postavil po dne luč na mizo — v zasmehovanje. Mi mu svetujemo, naj sedaj posveti v jamo, katero je drugim kopal, v katero pa je sam padel! —

Politični ogled.

Volilno gibanje. Vse kaže, da Francelj Girstmayer v svojem dosedanjem volilnem okraju ne bo več izvoljen. Volilci ga ne marajo, ker bi radi imeli boljšega poslanca. Radovedni smo, ali bo se sedaj Francelj prišel zopet slovenskim kmetom ponujati. Potem ga naj le vprašajo, zakaj je pomagal na Dunaju delati nemir v zbornici, da na ta način tudi skrbni poslanci niso mogli ničesar storiti za kmeti. Sicer pa ne kaže, da bi Slovenci sprejemali take poslance, katerih Nemci več nočejo. — V Trstu so slovenski delavci na južni železnici ustavili delo. Socialni demokrati so porabili to priliko, se postavili za delavce ter se jim nalagali da so slovenski tržaški voditelji za hrbotom z Židi mešetarili. To sumničenje je Slovincem v Trstu obtežilo stališče za volilno borbo. — Nasprotniki Pogačnika, dosedanjega poslanca gorenjskih kmetijskih občin na Kranjskem so raznesli vest, da bo proti njemu kandidiral njegov tovariš v klubu Povše. Pa ni res, to se je pisalo samo, da se naredi kaka zmešnjava.

Večina v prihodnjem državnem zboru. Zastopniki Jugoslovanov, konservativnega češkega veleposestva in katoliškega centra so imeli dne 22. oktobra na Dunaju posvetovanje o postopanju teh strank v bodočem državnem zboru. Gotovo je, da bodo imenovane skupine v prihodnjem državnem zboru zopet združene in da se bodo trudile na vse moči, da se obnovi prejšnja državno-zborska večina. Toda starega, nezanesljivega Poljaka Javorskega si ta večina ne bo smela več voliti načelnikom.

V Nemčiji je odstopil državni kancelar princ Hohenlohe, ker je bil prestar in vročerknemu cesarju premalo bojaželjen. Na njegovo mesto je prišel dosednji vodja zunanje politike grof Bülow.

Holandska kraljica Viljemina se je zaročila z vojvodom Henrikom Meklenburg-Sverin.

Visoka bolnika. Saški kralj je nevarno obolel. — Nemška cesarica, udova je na smrt zbolela.

Volitve v angleško spodnjo zbornico so završene. Izvoljenih je 332 konservativcev, 68 liberalnih unionistov, 187 liberalcev in zastopnikov delavcev ter 82 irskih nacionalistov. Vladna večina znaša le 120 glasov.

Buri vstrajajo! Transvalsko poslaništvo v Bruslju javlja, da bodo Buri vstrajali v boju, če treba tudi na leta. Boj bode končan, ko bodo vsi Buri poraženi. Burski general Dewet je izdal proklamacijo, v kateri izjavlja, da bo dal ujeti vse Bure, ki se ne bodo ho-

teli dalje boriti. To je Angleže tako ustrašilo, da njihovi listi zahtevajo, naj se vsem Burom, ki so še ostali v Pretoriji, takoj zarubi premoženje, ker sicer bi utegnili premožnejši Buri iz Pretorije podpirati dolgotrajno vojno.

Dopisi.

Iz Maribora. (»V Ljubljano jo dajmo!«) Naš mestni magistrat je sicer hotel prepričati, da bi je ne dali v Ljubljano, pa smo jo vendar dali. V soboto je namreč magistrat prepovedal, da se dne 21. oktobra ne sme v »Narodnem domu« igrati Ogrinčeva veseligrada »V Ljubljano jo dajmo«. Pa odboru naše čitalnice ta prepoved ni bila nič všeč in se je pri namestništvu pritožil zoper to prepoved. Pomagalo je. V nedeljo je že vedel naš magistrat, da namestništvo ni njegovega mnenja, prepoved je bila preklicana in v Narodnem domu so igrali »V Ljubljano jo dajmo!«. Dež je lil v nedeljo večer, v kljub temu se je zbralo še lepo število gledalcev pri predstavi. Najbolj je ugajal pri igri seveda šalji Srebrinov hlapec Pavel. Pa je tudi igral tako spretno, da ga je bilo veselje gledati. Srebrinova žena Rotija je bila uzorna v svoji ulogi kot skrbna, za srečo svojega otroka čuteča in zavzeta žena. Tudi značaj njenega moža, trmastega, v globini srca pa vendar le dobrega slovenskega bogataša, se je izborno izvajal. Ljubezniva in živahna Marica si ni osvojila samo srca dr. Mirka Snoja, ni omehčala samo svojih skrbnih starišev, ter si pridobila s svojim izrazitim igranjem tudi priznanje in naklonjenost gledalcev. Istotako je ugajal njen srečni zaročenec dr. Mirko Snoj. Samo z dekle Nežo je bil križ. Morala bi igrati ujedljivo žensko, ki hoče nepoklicana tudi ob vsaki nepripravi priložnosti kazati svojo strogo vernost, samo da bi sebe povzdigovala in druge poniževala. Ako bi se uloga igrala resno, naravno, dobro, nihče ne bi ugovarjal. Toda uloga se ravno pri govorih o svetih rečeh ni igrala resno in zato se z ulogo ni obsojal značaj Nežin, ampak smešne so postale le resne in svete reči. Žal, da se je to zgodilo!

Ker pa menimo, da v tem ni bilo od nobene strani kakega namena, prosimo le, da se v prihodnje pri takih stvareh bolj pazi. Zelebi bi ob tej priliki, da se tudi nekateri neumestni izgovori, med te prištevamo tudi one o advokatskem stanu, izpuste, ker itak za celotni utis niso potrebni, a žalijo pa le. Vsak stan je častivreden, četudi tuintam vsak posameznik ne. Sicer pa moramo izreči svojo zahvalo tudi intendanci, ki s tolikim trudom skrbi za našo zabavo. Vemo, da je kritikovati lahko, za to pa tembolj cenimo delo onih za kulisami skritih sil. Da bi zopet kmalu gledali uspehe njihovih skrbi in trudov!

Sv. Pavel pri Preboldu. Pretečeno nedeljo smo obhajali tukaj Slomšekovo slavnost. Zbralo se je toliko domačega ljudstva, da je bila prostorna sobana pri peku čisto premajhna. Po običajnem pozdravu se spomni prvi govornik najprej presvitlega cesarja, kojega 70letnico letos obhajamo in preide na Slomšekovo stoletnico, opiše njegova mlada leta, ki so polna podučljivih nauk za otroke in stariše in govori potem bolj obširno o Slomškovi ljubezni do maternega jezika, ki ni bila samo narurna ljubezen, ampak je imela vzrok v njegovi skrbi za pravi blagor Slovencev: materni jezik je varuh sv. vere. Dve reči so nam potrebne, kakor dve oči: materni jezik in sv. vera. Potem govori o Slomškovem delovanju za povzdigo dobre slovenske književnosti. Ta zasluga je tem večja, ker vemo, kako potrebno je dandanes dobro berilo. Drugi govornik gsp. učitelj Pečar je imel podučljiv govor za sadjarje. Nato so solarji deklamovali nekaj mičnih Slomškovih pesmi: Angelj varuh, Veselja dom, Boštjan goljfan, najboljši vince, zvonček vesti, pohvala sv. križa, slaba tovaršija, mlado jagnje, predica, in slednjič so igrali zapuščena si-